

Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan vi kan blive bedre til at udnytte pædagogiske og socialfaglige kompetencer i folkeskolens indskoling

(Medlem af Inatsisartut Pipaluk Olsen, Demokraatit)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke)

Naalakkersuisut takker medlem af Inatsisartut, Pipaluk Olsen, Demokraatit, for forslag til forespørgselsdebat.

Naalakkersuisut finder det positivt, at der sættes fokus på, hvordan pædagogiske og socialfaglige kompetencer kan bringes mere i spil i folkeskolens indskoling. Overgangen fra daginstitution til skole er afgørende for børns trivsel, udvikling og læring, og det er væsentligt, at denne overgang er tryk og sammenhængende.

Med ændringerne af folkeskoleloven i 2021 blev der indført sociale kontaktordninger i folkeskolen. Formålet er at sikre, at elever har adgang til en fagligt og socialt kompetent person, som kan hjælpe med problemstillinger, der ikke knytter sig direkte til undervisningen. Ordningen skal bidrage til tidlig opsporing og håndtering af sociale udfordringer og dermed understøtte elevernes skolegang.

Ordningen er et tilbud til alle elever, men har særlig betydning for børn med behov for ekstra støtte. Den omfatter blandt andet trivsel, relationer, mobning og forhold i hjemmet og forudsætter samarbejde med kommunens socialforvaltning og øvrige relevante aktører. Samtidig er ordningen fleksibelt tilrettelagt, så kommunerne kan organisere indsatsen efter lokale forhold.

Det fremgår desuden af folkeskolelovens § 35, at undervisningen som udgangspunkt varetages af uddannede lærere, men at personer med relevante kvalifikationer kan inddrages, hvor det er nødvendigt. Loven giver samtidig mulighed for, at socialpædagoger og andre med relevante kompetencer varetager pædagogiske opgaver uden for undervisningen, ligesom funktioner i den sociale kontaktordning kan varetages af personer med relevant faglig eller erfaringsmæssig baggrund. Der er således allerede i den gældende lovgivning mulighed for at bringe forskellige fagligheder i spil omkring eleverne.

Naalakkersuisut har derudover med lovændringsforslaget på Inatsisartuts Forårssamling 2026 (FM2026/35) foreslået en ny struktur for yngstetrinnet. Formålet er at reducere antallet af fag og skabe mere sammenhæng og ro i skoledagen, så eleverne får bedre mulighed for fordybelse og opbygning af grundlæggende færdigheder, særligt i grønlandsk og matematik.

Som led heri foreslås indført faget livsmestring, som erstatter personlig udvikling som både fagområde og fag. Faget omfatter blandt andet mental sundhed, trivsel, identitet og sociale relationer og skal styrke elevernes personlige og sociale kompetencer. Idræt og udeliv indgår som en del af fagområdet og bidrager til både fysisk og mental trivsel.

Der er i dag en betydelig mangel på uddannede pædagoger på daginstitutionsområdet, hvilket flere steder medfører underbemanding og en høj andel af ufaglært personale. Dette kan påvirke stabilitet og tryghed i børnenes hverdag og dermed også deres overgang til skole.

I denne sammenhæng er det væsentligt at være opmærksom på, at en øget anvendelse af pædagogiske kompetencer på yngstetrinnet risikerer at medføre yderligere svækkelse af daginstitutionsområdet. En forskydning af pædagogiske ressourcer fra daginstitutioner til skolen vil kunne forstærke de eksisterende udfordringer og dermed have negative konsekvenser for børn i førskolealderen. Det er derfor afgørende, at eventuelle tiltag ses i en samlet sammenhæng på tværs af daginstitutions- og folkeskoleområdet.

Med disse bemærkninger ser Naalakkersuisut frem til en spændende og konstruktiv debat i salen.